

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PRIVATIZACIJI INA
INDUSTRIJE NAFTE d.d., S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA (EU)**

Zagreb, siječanj 2013.

**PRENEŠENO S PORTALA
energetika-net.com**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PRIVATIZACIJI INA INDUSTRIJE NAFTE d.d., S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4., a u vezi s člankom 49. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Zakonom o privatizaciji INA – Industrije nafte d.d. (Narodne novine, broj 32/2002), koji je stupio na snagu 5. travnja 2002. godine, utvrđen je postupak privatizacije INA – industrija nafte d.d.. U cilju zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, članak 10. toga Zakona sadrži odredbe prema kojima Republika Hrvatska zadržava određena posebna prava koja se ogledaju u ekskluzivnom pravu kontrole nad promjenama u vlasništvu, kao i ekskluzivnom pravu veta na određene odluke uprave društva, a također joj osiguravaju pravo prvokupa cjelokupne ili dijela imovine društva po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti u slučaju likvidacije. Obzirom da spomenute odredbe nisu u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, u okviru pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska je u Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala, od 5. lipnja 2008. godine, preuzela obvezu usklađivanja u ovom području do dana pristupanja Europskoj uniji. Navedena obveza Republike Hrvatske također je utvrđena u Zajedničkom stajalištu Europske unije za zatvaranje poglavlja 4. Sloboda kretanja kapitala, od 3. studenoga 2010. godine.

Naime, članak 49. Ugovora o Europskoj uniji (kako je izmijenjen Lisabonskim ugovorom), koji uređuje pravo poslovnog nastana, zabranjuje ograničavanje slobode poslovnog nastana državljanima jedne države članice na području druge države članice. Nadalje, članak 55. Ugovora o Europskoj uniji izrijekom određuje da će države članice jednako postupati s državljanima drugih država članica kao sa svojim državljanima u pogledu udjela u kapitalu trgovačkih društava. Osim toga, u dijelu Ugovora koji se odnosi na kapital i pravni promet (članak 63. i Poglavlje 4.), zabranjuju se sva ograničenja za protok kapitala između država članica, kao i sva ograničenja za platni promet koji se odvija između država članica.

Dodatno, pravna stečevina Europske unije obuhvaća i dokument pod nazivom Radni dokument osoblja Komisije - Posebna prava u privatiziranim trgovačkim društvima u proširenoj Europskoj uniji - desetljeće puno promjena, (eng. *Commission Staff Working Document - Special rights in privatised companies in the enlarged Union-a decade full of developments*), od 22. srpnja 2005. godine. Tim dokumentom Europska komisija definira posebna prava u privatiziranim trgovačkim društvima kao „sredstvo putem kojeg države zadržavaju određeni stupanj kontrole nad nekim odlukama u privatiziranim poduzećima, a njihovo postojanje države najčešće opravdavaju nužnošću kako bi se postigli određeni ciljevi koji su od javnog interesa“. Primjer takvih prava predstavlja pravo veta na promjenu vlasničke strukture društva, promjenu upravljačke strukture, promjenu djelatnosti ili donošenje drugih ključnih upravljačkih odluka.

Navedeni dokument jasno izražava stajalište Europske komisije, a koje je utemeljeno na brojnim presudama Suda Europske unije, da posebna prava države u privatiziranim

trgovačkim društvima predstavljaju kršenje slobode kretanja kapitala te da se "postojanje posebnih prava može tolerirati samo u strogo uređenim okolnostima, odnosno ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (i) moraju se primjenjivati na nediskriminatoran način;
- (ii) moraju biti opravdana osobito pravdanim razlozima u javnom interesu, odnosno zaštitom javnog poretka;
- (iii) moraju biti prikladna za ostvarivanje cilja;
- (iv) moraju biti razmjerna, odnosno ne prelaziti ono što je prijeko potrebno za ostvarenje cilja".

Europska komisija pokrenula je pred Sudom Europske unije brojne tužbe protiv država članica zbog postojanja posebnih prava suprotnih pravilima Europske unije. Gotovo svi slučajevi presuđeni su u korist Europske komisije, odnosno protiv država članica, a u njihovu korist riješen je samo jedan predmet (opravdan javnim interesom). Spomenutom presudom u korist zemlje članice (Belgija) utvrđeni su kriteriji, odnosno uvjeti pod kojima se, između ostalog, obavljanje djelatnosti od općeg (javnog gospodarskog) interesa, poput opskrbe zemlje plinom, naftom itd. prihvaća kao opravdani javni interes.

U cilju usklađivanja Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, predloženim Zakonom o izmjeni Zakona o privatizaciji INA – Industrije nafte d.d. briše se članak 10. te se time ukidaju spomenuta posebna prava Republike Hrvatske, a koji bi stupio na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Prema odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, kao datum njegovog stupanja na snagu utvrđen je 1. srpnja 2013. godine, pod uvjetom da ga sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike, kao depozitara, do 30. lipnja 2013. godine.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku obzirom da se predloženi zakon usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije. U okviru pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska je u Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala, od 5. lipnja 2008. godine, preuzela obvezu usklađivanja u ovom području do dana pristupanja Europskoj uniji. Navedena obveza Republike Hrvatske također je utvrđena u Zajedničkom stajalištu Europske unije za zatvaranje poglavlja 4. Sloboda kretanja kapitala, od 3. studenoga 2010. godine.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Tekst prijedloga zakona dostavlja se u obliku Konačnog prijedloga Zakona o izmjeni Zakona o privatizaciji INA – Industrije nafte d.d. s obrazloženjem.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PRIVATIZACIJI INA
INDUSTRIJE NAFTE d.d.**

Članak 1.

U Zakonu o privatizaciji INA - Industrije nafte d.d. (»Narodne novine, broj 32/02«) članak 10. briše se.

Članak 2.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Člankom 1. brišu se odredbe članka 10. Zakona o privatizaciji INA – Industrije nafte d.d. (Narodne novine, broj 32/2002) prema kojima Republika Hrvatska ima određena posebna prava koja se ogledaju u ekskluzivnom pravu kontrole nad promjenama u vlasništvu, u obveznom traženju suglasnosti od Republike Hrvatske za preuzimanje iznad određenog iznosa kapitala, kao i u ekskluzivnom pravu veta na određene odluke uprave društva, a također joj osiguravaju pravo prvokupa cjelokupne ili dijela imovine društva po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti u slučaju likvidacije INA – Industrije nafte d.d., a koja nisu u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Uz članak 2.

Člankom 2. utvrđuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O PRIVATIZACIJI INA INDUSTRIJE NAFTE d.d.

Zaštita interesa i sigurnosti Republike Hrvatske

Članak 10.

(1) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 50% i više dionica INE d.d., INA d.d. odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklopiti pravne poslove ili poduzeti pravne radnje koje se odnose na prodaju, odnosno zajedničko ulaganje čija vrijednost prelazi vrijednost 3% imovine INE d.d.

(2) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 25% i više dionica INE d.d., Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku da INA d.d. odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklopiti pravne poslove ili poduzeti pravne radnje koje se odnose na prodaju, odnosno zajedničko ulaganje čija vrijednost prelazi vrijednost 25% imovine INE d.d.

(3) Vlada Republike Hrvatske može sa strateškim ulagateljem sklopiti ugovor o načinu korištenja prava glasa iz dionica INE d.d. kojih je vlasnik Republika Hrvatska i načinu korištenja prava iz stavka 1. i 2. ovoga članka. Tim ugovorom se na treće osobe ne mogu prenijeti ovlaštenja Vlade Republike Hrvatske iz stavka 1. i 2. ovoga članka i pravo glasa iz dionica INE d.d. kojih je vlasnik Republika Hrvatska.

(4) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 10% i više dionica INE d.d., niti jedan drugi dioničar ili s njim povezana osoba ne može, osim u slučaju prodaje iz članka 6. ovoga Zakona, bez posebnog odobrenja Vlade Republike Hrvatske postupno ili odjednom steći dionice INE d.d. čiji ukupan nominalni iznos čini više od 10% temeljnog kapitala, odnosno nekog drugog prethodnim odobrenjem Vlade Republike Hrvatske odobrenog postotka dionica, a koje daju pravo glasa u glavnoj skupštini INE d.d.

(5) Za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionice INE d.d. s pravom glasa u glavnoj skupštini, INA d.d., odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklapati ili poduzimati pravne radnje u odnosu na:

- prestanak društva,
- odricanje od dozvole ili ovlaštenja za obavljanje djelatnosti, ili koncesije od interesa za Republiku Hrvatsku,
- promjenu tvrtke,
- premještanje sjedišta INE d.d. u inozemstvo.

(6) U slučaju pokretanja postupka likvidacije nad INA d.d. ili njezinim pravnim sljednikom, a za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionica INE d.d. s pravom glasa, Republika Hrvatska ima pravo prvokupa cjelokupne, odnosno dijela imovine INE d.d. po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti.